

บทความ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

นำเสนอเมื่อ : 8 ส.ค. 2552

การพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายใน

เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ **สถานศึกษา**

นายเอนก รัศมี

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพท. ลพบุรี เขต 1

การประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

เป็นไปด้วยสาระบัญญัติมาตรา 47 - 51 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และการเตรียมพร้อมรองรับการประเมินจากองค์การภายนอกเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและใน “การประชุมวางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดประชุม ณ โรงแรมบางกอกพลาเลส กรุงเทพฯ

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา : (ศ . ดร. อุทุมพร จามรมาน) บรรยายพิเศษ “ การส่งเสริมประสิทธิภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ” กล่าววาทะ เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป้าหมายที่ 1 : เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยสะท้อนผลสำเร็จไปที่ หน้าที่ สำคัญของงานประกันคุณภาพระดับเขตพื้นที่ การศึกษา 1. สพท. ต้องตรวจสอบสถานศึกษามีผลการประเมินเป็นอย่างไร ดีขึ้น หรือลดลงที่โรงเรียน 2. จะเร่งรัดส่งเสริมสถานศึกษาอย่างไร 3. มีหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร เป้าหมายที่ 2 : พัฒนาโรงเรียนที่ไม่ได้รับรองมาตรฐานภายนอก รอบสองให้ได้ (โดยให้แต่ละเขตพื้นที่กำหนดจำนวน เปอร์เซ็นต์ของโรงเรียนในการพัฒนาเอง) แนวดำเนินการ 1. จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียน 2. จัดระบบการเข้าถึงข้อมูลโรงเรียน 3. จัดโรงเรียนพี่เลี้ยง 4. สร้างความตระหนักให้ผู้บริหาร : ให้กระตือรือร้น และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 5. เสริมสร้างประสิทธิภาพครู : ให้รู้จักเด็ก มีการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และสามารถจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรของตนเองได้ 6.

จัดการเรียนรู้ให้นักเรียน : แจ่มใส อ่านได้ คิดเลขได้ ฯลฯ 7. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม : ยอมรับ ศรัทธา 8. มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มีการประเมินตนเอง ต่อเนื่อง และมีความสอดคล้องกับทุกระดับ

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา บรรยายพิเศษ ให้ข้อคิดในการดำเนินงานว่า ผู้บริหารทุกระดับต้องให้ **ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา** โดยให้ข้อคิดในการทำงานให้สำเร็จ 3 ประการ ได้แก่ 1. **ปลูกให้ดี** : หมายถึงให้คนอื่นรับทราบ และมีส่วนร่วม มีฐานข้อมูล รูปทาบที่ 2. **ยีนใหม่** : หมายถึง มีวิธีการทำงาน ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูล กลับกลุ่มคุณภาพและดำเนินการพัฒนาในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย 3. **ลงลึกให้เป็นวัฏจักร** : หมายถึงหลังจากทำงานเสร็จแล้ว ควรมีการชื่นชม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และให้ขวัญกำลังใจ **โดยนั้น** 1. ผอ.สพท. ต้องรู้จักโรงเรียนเป็นรายโรง (โรงเรียนใดให้ความสำคัญ และโรงเรียนใดไม่ให้ความสำคัญ) , 2. ประชุมให้คนในองค์กรรับทราบและให้ความสำคัญ 3. เสนอให้เป็นนโยบายสำคัญ ให้เป็นวาระแห่งจังหวัด

ผู้แทน บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย บรรยายพิเศษ “ **การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้** ” โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ 1 คนมีความสามารถ และมีการบริหารจัดการที่ดี 2. คนต้องกระตือรือร้น 3. มีกำลังคนขยายขึ้นเรื่อยๆ 4. มีการจัดการความรู้ที่ดี โดยมีการจัดการให้คนมาคุยกัน หาวิธีทำงาน ทำงานให้เกิดนวัตกรรมใหม่ 5. ใหฺรรางวัล มีเวทีนำเสนอผลงาน ประกวดนวัตกรรม **จะเข้าถึงองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างไร** - ผ่านทางเว็บไซต์ - จัดทำฐานข้อมูล - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเว็บ - แจกหนังสือให้พนักงานอ่าน และเล่าสู่กันฟัง **จุดมุ่งหมายในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้** 1. ผลักดันให้มันนวัตกรรม 2. มีทีมงาน 3. ผู้บริหารส่งเสริมและสร้างบรรยากาศให้เกิดกำลังใจ 4. มีการจัดการความรู้ : โดยการจัดเก็บความรู้ของคนในองค์กร ทำให้ทุกคนเข้าถึงความรู้ใหม่ และเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนานวัตกรรม

ศ.ดร.สมหวัง พิทยานวัฒน์ บรรยายพิเศษ “ **ผลการประเมินภายนอก รอบสอง และทิศทางการประเมินภายนอก รอบสาม** ” โดยกล่าวว่า 1.มาตรฐานสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์ของ สมศ. และสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรอง รัฐบาลต้องช่วยพัฒนา 2.โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 3.นโยบายเรียนฟรี 15 อย่างมีคุณภาพ เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาโรงเรียน 4.การประเมินเพื่อพัฒนา กระทรวงต้องเร่งนำร่องก่อน 4.สถานศึกษาที่มีคุณภาพ คือสถานศึกษาที่ทำประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ **ทิศทางการประเมินภายนอก รอบสาม** มีประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น **ประเด็นที่ 1** : ในการประเมินภายนอก รอบสามใช้มาตรฐานชุดเดียวในการประเมินสถานศึกษาทั้งประเทศ มาตรฐานที่กำหนดให้หน้าหนักร้อยละ 75 เน้นผลผลิตและผลลัพธ์จากการจัดการศึกษา ซึ่งหมายถึงคุณภาพผู้เรียน **ประเด็นที่ 2** : การประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านความคิด และความสุข ให้พิจารณาจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนความสามารถ ให้ใช้ผลทดสอบระดับชาติ **ประเด็นที่ 3** : ใช้การประเมินแบบอิงเกณฑ์ ส่วนการประเมินอิงสถานศึกษานั้นให้กำหนดไว้ในการประกันคุณภาพภายใน และมีการประเมินในระดับกลุ่มสาระที่มีความสำคัญก่อน 5.กลุ่มสาระ **ประเด็นที่ 4** : กำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นมาตรฐานหนึ่งในการประเมินนอกจากนั้น ยังให้ข้อคิด ว่า 1.การประเมินภายในต้องเน้นวิธีการพัฒนา ไม่ใช่เน้นการประเมิน 2.เน้นการบริหารจัดการกลุ่มสาระ และการเรียนการสอน 3.การใช้ผลทดสอบ o-net ต่อไปอาจใช้ผลของเขตพื้นที่ 4.ความดี และความสุข วัดที่กระบวนการ ไม่ใช่ผลผลิต 5.ร่างมาตรฐานภายนอก รอบสาม มีอย่างน้อย 5 มาตรฐาน ได้แก่ 1.ผู้เรียนเป็นคนดี 2.ผู้เรียนมีความสามารถ 3.ผู้เรียนมีความสุข 4.ครูสอนเก่ง สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน 4. สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 6.สพท. ควรจัดทำข้อสอบมาตรฐาน 7.หากมีการรวมกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้สพท.มีหนังสือแจ้ง สมศ. ยืนยันว่ามีการรวมกลุ่มกันอย่างไร เพื่อให้ สมศ. เข้ามารับประเมินภายนอก 8.ควรสร้างความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษา 9.การประเมินเข้าสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรอง สมศ. จะเริ่มดำเนินการประเมิน ต้นปี 2553 จำนวน 100 แห่งก่อน (โดยสมศ. กำลังหางบประมาณสนับสนุน) 10.สพท. ต้องเข้มงวดกับการประเมินจริง 11.ในการประเมินเข้าเป็นการประเมินใหม่ทุกมาตรฐาน ไม่ใช่ประเมินเฉพาะมาตรฐานที่ไม่ผ่านการรับรอง

ศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช บรรยายพิเศษ **การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน** ให้ข้อเสนอแนะว่า

เขตพื้นที่ควรมีบทบาท ดังนี้ 1.วางระบบประกันคุณภาพ การช่วยเหลือของเขตพื้นที่
2.เขตพื้นที่ต้องมีมาตรฐานของตนเอง และมีต่องวางระบบการประกันคุณภาพ
3.ทำให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายั่งยืน 4.สถานศึกษาต้องมีมาตรฐาน มีแผนพัฒนาคุณภาพ
มีข้อมูลสารสนเทศ มีคนดูแลมาตรฐาน 5.มีการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพภายใน
6.วิเคราะห์ผลของการประเมินภายนอกและจัดทำแผนช่วยเหลือสถานศึกษา 7.กำกับ
ติดตามการปรับปรุงของสถานศึกษา 8.จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ **บทบาทของสถานศึกษา**
1.วางระบบประกันคุณภาพภายใน 2.ประเมินคุณภาพภายใน 3.รับการประเมินคุณภาพภายนอก
4.
ใช้ผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาวางแผนปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1